

Metsän jatkuvan kasvatuksen yhdistys Silva ry:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä

Metsän jatkuvan kasvatuksen yhdistys Silva ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä.

Aluksi kiinnitämme huomion kannustejärjestelmän laatimisen lähtökohtiin. Valtion tukien tavoitteena on edistää sellaisia yhteiskunnalle merkittäviä tavoitteita, jotka eivät muuten toteutuisi vallitsevilla markkinoilla. Tällaisia ovat esimerkiksi luonnon monimuotoisuuden, virkistyskäytön edellytysten ja ilmastonmuutoksen hillintään liittyvät tavoitteet. Tämä tulisi huomioida kannustejärjestelmän ehdoissa sekä rahoituksen kohdentamisessa.

Suomessa on käytössä kaksi metsänkäsittelymenetelmää, joita voidaan yhdistellä tilanteen mukaan: jaksollinen ja jatkuva metsänkäsittely. Metsän jatkuvalla kasvatuksella voidaan tuottaa puuta huomattavasti pienemmin negatiivisin ympäristövaikutuksin verrattuna jaksolliseen kasvatukseen. Tämä johtuu siitä, että jatkuvalla kasvatuksella vältetään metsätalouden suurimmat ympäristöhaittoja aiheuttavat toimet: avohakkuu, maanmuokkaus ja ojitukset. Jaksollisessa kasvatuksessa uudistushakkuu tehdään tyypillisesti avohakkuuna, jota seuraa maanmuokkaus ja suometsissä ja kosteilla kivennäismailla myös vesitalouden järjestelyn tarve. Näistä aiheutuu merkittäviä ympäristöhaittoja ja lisäksi valtaosa suomalaisista vastustaa avohakkuuta. Näin ollen jaksolliseen menetelmään kannustavat tuet ovat kyseenalaisia.

Yhden metsäkasvatusmenetelmän tai ympäristöhaittoja aiheuttavien toimien tukeminen on lähtökohtaisesti perusteetonta. Jos menetelmä, tai osa sen vaiheista, on taloudellisesti kannattamatonta toiseen menetelmään verrattuna, ei ole järkevää tukea tämän menetelmän kannattamattomia työvaiheita, jos menetelmää vaihtamalla on mahdollista harjoittaa metsätaloutta kannattavammin.

Metsän jatkuvan kasvatuksen yhdistys Silva ry keskittyy lausunnossaan suometsien hoidon tukiin ja taimikon ja nuoren metsän hoidon tukeen.

1. Suometsien hoito - Kunnostus ja täydennysojituksen tuet

Kunnostusojitusten tuen poistaminen kannusteiden piiristä on kannatettavaa metsätalouden ympäristöhaittojen (ilmasto ja vesistöhaitat) vähentämiseksi. Täydennysojituksen sisällyttäminen tuettaviin suometsän hoitosuunnitelmiin on kyseenalaista niiden negatiivisten vesistövaikutusten vuoksi. Suunnittelussa tulee huomioida ettei kuivatusvaikutus saa ulottua sellaiselle alueelle, jonka vesitalous on luonnontilassa.

Vesiensojeluksessa tulee keskittyä toimiin, jotka pidättävät ravinteita, hiiltä ja kiintoainesta maaperässä ja välttää epätarkoituksenmukaisia toimia kuten lietekuoppia ja laskeutusaltaita.

Suometsien vedenpinnan tasoa on mahdollista hallita säätelemällä kasvavan puuston määrää. Tämä onnistuu jatkuvan kasvatuksen menetelmällä. Näin ollen on syytä kannustaa tähän menetelmään taloudellisestikin erityisesti juuri suometsissä, joissa vaihtoehtoisen vedenpinnan hallinnan menetelmä (ojitukset) tuottavat merkittäviä ympäristöhaittoja.

2. Taimikon ja nuoren metsän hoidon tuet

Nuoren metsän hoidon tukien ehtojen tulisi kannustaa metsien ilmastokestävyyden parantamiseen ja vesistö päästöjen pienentämiseen edistämällä erirakenteisten sekametsien kasvattamista.

Hallituksen esityksessä ehdotetuin rajauksin taimikon ja nuoren metsän hoidon tuet kohdentuvat tasaikäisen metsän kasvatukseen. Tämä luo perusteetonta etua tasaikäisrakenteiselle metsänkäsittelymenetelmälle, joka ilman näitä menetelmään kohdistuvia tukia ei olisi metsänomistajalle taloudellisesti yhtä kannattavaa. On perusteetonta tukea yhtä menetelmää yli toisen.

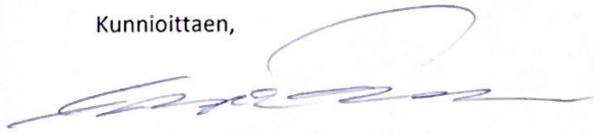
Taimikon ja nuoren metsän hoidon tuet tulisi määritellä niin, että ne mahdollistavat ja kannustavat siirtymään jatkuvaan kasvatukseen. Erityisesti on syytä huomioida, että nuoren metsän hoidon tuen ehtona tulee olla kasvupaikalle luontaisen sekapuustoisuuden vaaliminen, esimerkiksi niin, että jäävässä puustossa lehtipuita tulee olla vähintään kolmannes jäävien puiden määrästä. Jos lehtipuita ei vielä kuviolla ole, niin riittäväällä väljyydellä tulee luoda edellytykset lehtipuuston syntymiselle.

Jäävän puuston pituutta tulisi nostaa nykyisestä 12 metristä 16 metriin, jotta voitaisiin tehdä erirakenteisuuteen tähtäävä yläharvennus jo tässä vaiheessa ja samalla korjata aines- ja energiapuuta. Tämä parantaisi myös kasvatettavan puun laatua, kun harvennusta ei tehdä liian aikaisin.

Lisäksi nuoren metsän hoidon tuki tulee rajata pois turvemaametsiltä, jotta siellä ei kannusteta toimintatapaan, joka ylläpitää tarvetta ojituksille.

Metsän jatkuvan kasvatuksen yhdistys Silva ry näkee, että näillä ehdotuksilla metsätalouden kannustejärjestelmä vähentää metsätalouden ympäristöhaittoja, edistää metsätalouden harjoittamisen kannattavuutta ja kestävyyttä myös tulevaisuudessa ja siten edistää metsätalouden hyväksyttävyyttä.

Kunnioittaen,

Sampo Manninen, puheenjohtaja
Metsän jatkuvan kasvatuksen yhdistys Silva ry

